

העזרה מהסוגיא

חולין לט. – מב:

פרשת קרח ה'תשפ"ו

דף לט

א. דיני עבודה זרה:

- באופן שהבעלים שחט את הבהמה על דעת שהשחיטה תהיה לעבודה זרה - הבהמה אסורה בהנאה.
- באופן שהבעלים שחט את הבהמה בסתמא ולאחר זמן חשב שיזרוק את הדם לעבודה זרה:
 - לת"ק - השחיטה כשרה.
 - לרבי שמעון בן גמליאל - הבהמה אסורה בהנאה משום ש'הוכיח סופו על תחילתו' ששחט לעבודה זרה.
- באופן שהבעלים שחט את הבהמה על דעת לזרוק את הדם לעבודה זרה או על דעת להקטיר את החלב לעבודה זרה:
 - לרבי יוחנן - הבהמה אסורה בהנאה.
 - לריש לקיש - השחיטה כשרה.
- באופן שהבעלים חשב שהשחיטה תהיה לעבודה זרה ואדם אחר שחט את הבהמה:
 - לת"ק - ללישנא קמא הבהמה אסורה בהנאה, ללישנא בתרא השחיטה כשרה.
 - לרבי אליעזר - הבהמה אסורה בהנאה.
 - לרבי יוסי - השחיטה כשרה.

הערות

א הגמ' מביאה שנחלקו ת"ק ורבי שמעון בין באופן זה שהבעלים שחט את הבהמה בסתמא ולאחר זמן חשב שיזרוק את הדם לעבודה זרה האם אומרים ש'הוכיח סופו על תחילתו' וכן נחלקו באדם שזיכו לו מתנה על ידי אחר ולאחר זמן אמר שאינו רוצה במתנה האם אומרים ש'הוכיח סופו על תחילתו' ומתחילה לא רצה את המתנה.

ב הגמ' מביאה שרבי יוחנן וריש לקיש נחלקו בין לענין עבודה זרה באופן שהבעלים שחט על דעת לזרוק את הדם לעבודה זרה או על דעת להקטיר את החלב לעבודה זרה, ובין לענין פיגול באופן ששחט קרבן על דעת לזרוק את הדם במחשבת פיגול שלדעת רבי יוחנן מחשבים מעבודה לעבודה ולדעת ריש לקיש אין מחשבים מעבודה לעבודה.

ותוס' בתירוץ הראשון מבארים מוסיפים שלמרות שלדעת ריש לקיש באופן ששחט את הבהמה על דעת לזרוק את הדם הבהמה מותרת באכילה מ"מ האדם חייב מיתה משום שודאי יזרוק את הדם לעבודה זרה, ותוס' בתירוץ השני מבארים שהאדם חייב מיתה על השחיטה עצמה שנעשתה על דעת לזרוק את הדם לעבודה זרה.

ג בדברי המשנה מבואר שבאופן שישראל שחט בהמה של עובד כוכבים לדעת רבי אליעזר הבהמה אסורה בהנאה ולדעת ת"ק ורבי יוסי השחיטה כשרה, והגמ' מבארת שרבי אליעזר סובר שלומדים מהפסוק 'והקריב המקריב' שבאופן שהבעלים חשב מחשבת פיגול הקרבן נעשה פיגול, וכן סובר שלומדים חוץ מבפנים, וכן סובר ש'סתם מחשבת עובד כוכבים לעבודה זרה' ולכן נוקטים שהבעלים התכוון לעבודה זרה והמחשבה חלה. והגמ' בלישנא קמא מבארת שת"ק סובר שלא אומרים ש'סתם מחשבת עובד כוכבים לעבודה זרה' ולכן בסתמא השחיטה כשרה אבל באופן שהבעלים אמר במפורש שהשחיטה תהיה לעבודה זרה הבהמה אסורה בהנאה, והגמ' בלישנא בתרא מבארת שת"ק סובר שלמרות שבקדשים באופן שהבעלים חשב מחשבת פיגול הקרבן נעשה פיגול בחולין באופן

לקבלת העלון או שליחת הערות: B0527147396@gmail.com

ב. דיני עבודה זרה:

- דיני אדם שעבד - חייב מיתה בין באופן שהעבודה זרה מחוברת לקרקע ובין באופן שהעבודה זרה אינה מחוברת לקרקע, בין באופן שהעבודה זרה נאסרת ובין באופן שהעבודה זרה אינה נאסרת.
- דיני איסור עבודה זרה ודין איבוד עבודה זרה:
 - באופן שהשתחוה לחפץ שייך לו - נאסר להדיוט וצריך לאבדו, אמנם באופן שהשתחוה לבהמה אסורה לגבוה מדין נעבד ומותרת להדיוט.
 - באופן שהשתחוה לחפץ ששייך לחבירו - אינו נאסר משום ש'אין אדם אוסר דבר שאינו שלו' באופן שלא עשה מעשה בחפץ.
 - באופן ששחט בהמה ששייכת לו לעבודה זרה:
 - באופן ששחט את הבהמה לעבודה זרה שהיא דבר המחובר לקרקע (כגון הר או ים או מדבר) - מותרת להדיוט ולא צריך לאבדה, אמנם מדרבנן אסורה באכילה.
 - באופן ששחט את הבהמה לעבודה זרה שהיא דבר שאינו מחובר לקרקע (כגון שקיבל על עצמו בהמה כעבודה זרה ושחט בהמה אחרת לפניו) - אסורה להדיוט וצריך לאבדה¹.
 - באופן ששחט את הבהמה לעבודה זרה לשמש או לירח או לכוכבים או למזלות - לרש"י ותוס' בפירוש הראשון נחשבים דבר שאינו מחובר לקרקע, לתוס' בפירוש השני נחשבים דבר שמחובר לקרקע כיון שתלויים ברקיע².
 - באופן ששחט בהמה ששייכת לחבירו לעבודה זרה (וכן אדם שניסך יין של חבירו):
 - לת"ק - הדין כמו באופן שהבהמה שייכת לו, כיון ש'אדם אוסר דבר שאינו שלו' באופן שעשה מעשה של שחיטה או ניסוך.
 - לרבי יהודה בן בתירא ורבי יהודה בן בבא - מותרת כיון ש'אין אדם אוסר דבר שאינו שלו' אפילו באופן שעשה מעשה³.

הערות

ההבעלים חשב מחשבת עבודה זרה המחשבה לא חלה משום שלא לומדים חוץ מבפנים, ורבי יוסי סובר שבקדשים באופן שהבעלים חשב מחשבת פיגול הקרבן לא נעשה פיגול וכן בחולין באופן שהבעלים חשב מחשבת עבודה זרה המחשבה לא חלה (המשנה מוסיפה שרבי יוסי לומד קל וחומר שבחולין באופן שהבעלים חשב מחשבת עבודה זרה המחשבה לא חלה, שהרי בקדשים המחשבה חלה בארבע מחשבות ולא מועילה מחשבת הבעלים ובעבודה זרה המחשבה חלה רק בשחיטה או בזריקה כ"ש שלא מועילה מחשבת הבעלים).

בדברי המשנה מבואר שמחלוקת התנאים נאמרה בין באופן שיש לבהמה בעלים והם חשבו שהשחיטה תהיה לעבודה זרה ובין באופן שיש שני שותפים לבהמה ואחד מהשותפים חשב שהשחיטה תהיה לעבודה זרה, ובין באופן שיש לשותף אחד בעלות על חלק קטן בבהמה וחשב שהשחיטה תהיה לעבודה זרה.

ד רש"י מבאר שלמרות שלומדים מדין נעבד שאדם שהשתחוה לבהמה הבהמה אינה נאסרת להדיוט אלא אסורה לגבוה מ"מ באופן שעשה מעשה בבהמה ושחט את הבהמה לעבודה זרה הבהמה נאסרת להדיוט.

ה בדברי הגמ' מבואר שבאופן ששחט בהמה לעבודה זרה של הר או ים או מדבר הבהמה אסורה באכילה מדרבנן כיון שהעבודה זרה מחוברת לקרקע, אבל באופן ששחט לעבודה זרה של המלאך של ההר או המלאך של הים או המלאך של המדבר הבהמה אסורה להדיוט וצריך לאבדה משום שהמלאך אינו מחובר לקרקע.

רש"י מבאר שלומדים מהפסוק 'אבד תאבדון את כל המקמות אשר עבדו שם הגוים אשר אתם ירשים אתם את אלהיהם על ההרים הרמים' שאדם שקיבל על עצמו דבר שנמצא על ההר שאינו מחובר להר לעבודה זרה, חל עליו שם עבודה זרה וצריך לאבדו, אבל אדם שקיבל על עצמו שההר יהיה עבודה זרה, לא חל על ההר שם עבודה זרה ולכן לא צריך לאבדו. ורש"י מוסיף שבאופן שעשה דבר שמחובר לקרקע לעבודה זרה ולאחר מכן שחט את הבהמה לעבודה זרה זו, הבהמה מותרת בהנאה כיון שלא חל דין עבודה זרה על הדבר שמחובר לקרקע, אמנם מדרבנן השחיטה פסולה משום שבהמה זו דומה לעבודה זרה ויש חשש שאנשים יחליפו בין בהמה זו לבהמה שנשחטה לעבודה זרה.

תוס' מביאים שבדברי הגמ' בעבודה זרה [מו א] ובסנהדרין [סא א] מבואר שאדם שעבד דבר שמחובר לקרקע חייב סייף, ותוס' בתירוץ הראשון מבארים שחל שם עבודה זרה על דבר שמחובר לקרקע, ורק לענין הדין צריך לאבד את העבודה זרה לא חל שם עבודה זרה על דבר שמחובר לקרקע, ותוס' בתירוץ השני מבארים שלא חל שם עבודה זרה על דבר שמחובר לקרקע ומ"מ יש חיוב מיתה גם באופן שעבד דבר שלא חל עליו שם עבודה זרה וכפי שיש חיוב סייף באדם שעבד לשמש או לירח נחשבים דבר שמחובר לקרקע כיון שתלויים ברקיע.

רש"י מוסיף שאדם שעשה בהמה לעבודה זרה ולאחר מכן שחט בהמה לפניו השחיטה פסולה והבהמה אסורה בהנאה ולמרות שהעשה לעבודה זרה אינה אסורה להדיוט מדין עבודה זרה אלא רק אסורה לגבוה מדין 'נעבד' מ"מ חל עליה שם עבודה זרה והבהמה שנשחטה לפניו נשחטה לעבודה זרה.

ה גמ' מביאה שנחלקו האמוראים בביאור האופן שבו נחלקו ת"ק ורבי יהודה בן בתירא ורבי יהודה בן בבא שלדעת רב נחמן ורב עמרם ורב יצחק נחלקו באופן שישיראל מומר שחט את הבהמה או באופן שקיבל על עצמו אזהרה למיתה, או באופן שגוי שחט את הבהמה, אבל באופן שישיראל שאינו מומר שחט את

ג. דיני השוחט קרבן בחוץ לעבודה זרה:

- האם הקרבן נחשב ממון בעלים לענין שיכול לאוסרו בעבודה זרה:
 - קדשי קדשים:
 - לרב הונא ורבי יוחנן - נחשב ממון גבוה.
 - לרב נחמן ורב עמרם ורב יצחק - נחשב ממון בעלים¹.
 - קדשים קלים:
 - לת"ק - נחשב ממון גבוה.
 - לרבי יוסי הגלילי - נחשב ממון בעלים.
- האם הבהמה נאסרת מדין עבודה זרה:
 - באופן שהקרבן נחשב ממון גבוה:
 - לת"ק - הבהמה אסורה להדיוט כיון שבאופן שעשה מעשה אדם אוסר דבר שאינו שלו.
 - לרבי יהודה בן בתירא ורבי יהודה בן בבא - הבהמה מותרת להדיוט כיון שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו.
 - באופן שהקרבן נחשב ממון בעלים - הבהמה אסורה להדיוט.
- האם השוחט חייב מדין עבודה זרה - בין לפי הצד שהבהמה מותרת ובין לפי הצד שהבהמה אסורה השוחט חייב מדין שחוטי חוץ.
- האם השוחט חייב מדין שחוטי חוץ:
 - באופן שהבהמה נאסרת להדיוט מדין עבודה זרה:
 - באופן שלא אמר שעובד בגמור הזביחה:
 - באופן שהקנה לא היה חתוך - אינו חייב מדין שחוטי חוץ כיון שהבהמה נאסרת מדין עבודה זרה בתחילת שחיטת הסימן הראשון, ואין חיוב של שחוטי חוץ על סיום השחיטה².
 - באופן שחצי מהקנה היה חתוך:
 - בחטאת העוף - חייב מדין שחוטי חוץ, כיון שבבת אחת עבר על איסור עבודה זרה ואיסור שחוטי חוץ.
 - בעולת העוף ובקרבן בהמה - אינו חייב מדין שחוטי חוץ כיון שהבהמה נאסרת מדין עבודה זרה בתחילת שחיטת הסימן הראשון ואין חיוב של שחוטי חוץ על סיום השחיטה.
 - באופן שאמר שעובד בגמור הזביחה - חייב מדין שחוטי חוץ, כיון שבבת אחת עבר על איסור עבודה זרה ואיסור שחוטי חוץ.
 - באופן שהבהמה אינה נאסרת להדיוט מדין עבודה זרה - חייב מדין שחוטי חוץ.

ד. דיני השוחט בהמה לשבת לעבודה זרה - חייב חטאת מדין שבת³.

ה. מקום השחיטה:

- שחיטה באופן שהדם יורד לים או לנהר - אסור משום שיאמרו ששוחט לשרו של ים.

הערות

- הבהמה לכו"ע הבהמה מותרת משום שנוקטים שהתכוון לצער את חבירו, אמנם לרב הונא ורבי יוחנן נחלקו גם באופן שישראל שאינו מומר שחט את הבהמה. בדברי הגמ' מבואר שבין באופן שעשה מעשה גמור ובין באופן שעשה מעשה כל דהו (כגון תחילת השחיטה) לדעת ת"ק אדם אוסר דבר שאינו שלו.
- רש"י מוסיף שרק באופן שהשתחוה אינו שותף בבהמה נוקטים שהתכוון לצער את חבירו אבל באופן שהשתחוה שותף בבהמה נוקטים שהתכוון להשתחוות לבהמה, אמנם תוס' סוברים שבין באופן שהשתחוה שותף ובין באופן שאינו שותף נוקטים שהתכוון לצער את חבירו.
- תוס' מוכיחים מדברי רש"י שבאופן שהאדם גזל בהמה מחבירו ולאחר מכן השתחוה לו הבהמה נאסרת ואין בכך חסרון של דבר שאינו שלו, אמנם תוס' חולקים וסוברים שגם באופן שקנה את הבהמה בקניני גזילה נחשב דבר שאינו שלו וכדין גזל ולא נתייחסו הבעלים שהגזלן אינו יכול להקדיש שלא נחשב שלו.
- ז הגמ' מבארת שרב הונא סובר שקדשי קדשים נחשבים ממון גבוה ולכן הבעלים לא נחשב בעלים של הקרבן, ורב נחמן ורב עמרם ורב יצחק סוברים שכיון שהבעלים מתכפר בקרבן (בחטאת וכן בעולה על חייב עשה) נחשב שהבהמה שייכת לבעלים.
- ח הגמ' מבארת שבאופן שהבהמה נאסרת מדין עבודה זרה בתחילת השחיטה המשך השחיטה נחשב 'מחתך בעפר', ורש"י מבאר שלאחר שהבהמה נאסרת בתחילת השחיטה פקע שם קדשים מהבהמה ולכן אינו חייב על המשך השחיטה.
- ט רש"י מבאר שלמרות שהבהמה נאסרת בהנאה לישראל מדין תקרובת עבודה זרה מ"מ חייב על השחיטה בשבת ואינו נחשב מקלקל כיון שלפני השחיטה הבהמה הייתה אסורה באכילה לבן נח מדין אבר מן החי ולאחר השחיטה הבהמה מותרת באכילה לבן נח.

- שחיטה באופן שהדם יורד על גבי כלים ויורד מהם לים או באופן שהדם יורד על דופני הספינה ויורד מהם לים - מותר.
- שחיטה באופן שהדם יורד לתוך כלי - אסור משום שיאמרו שמקבל את הדם לעבודה זרה.
- שחיטה באופן שהדם יורד לתוך גומא של מים צלולים:
 - באופן שהמים צלולים - אסור משום שיאמרו ששוחט לפרצוף שלו שנשקף במים.
 - באופן שהמים עכורים - מותר.
- שחיטה לגומא:
 - לאבוי - באופן שהדם יורד לתוך גומא ריקה בבית מותר משום שניכר שעושה כן לנקות את ביתו ובשוק אסור משום שהוא חוק הצדוקים.
 - לרבא:
 - באופן שהדם יורד לתוך גומא ריקה - אסור בין בבית ובין בשוק.
 - באופן שהדם יורד ליד הגומא ויורד משם לגומא - בבית מותר ובשוק אסור.

1. דיני השוחט חולין לשם קרבן:

- באופן שיש חשש שהרואה יאמר שהקדיש את הבהמה - לת"ק שחיטתו פסולה, לרבי שמעון שחיטתו כשרה.
- באופן שאין חשש שהרואה יאמר שהקדיש את הבהמה - שחיטתו כשרה.²

פרק שלישי

דף מב

2. דיני טריפה:

- הקדמה - הגמ' מבארת שלומדים מהפסוק 'ובשר בשדה טריפה לא תאכלו' שטריפה אסורה באכילה ויש שמונה סוגי טריפות: א. נקובה. ב. פסוקה. ג. נטולה. ד. חסורה. ה. קרועה. ו. דרוסה. ז. נפולה. ח. שבורה.³

הערות

¹ תוס' בתחילת דבריהם כותבים שהאיסור של שחיטה לגומא נאמר באופן שהגומא נקיה אבל באופן שהגומא לא נקיה מותר לשחוט לתוכה, אמנם תוס' בסיוס דבריהם כותבים שטוב להזהר לא לשחוט לגומא שאינה נקיה.

² הגמ' מבארת שת"ק סובר שהשוחט חולין לשם קרבן חוששים שהרואה יאמר שהקדיש את הבהמה ונמצא ששחט חולין בחוץ ולכן רבנן גזרו ששחיטתו פסולה, אמנם רבי שמעון סובר שלא חוששים לכך.

הגמ' מבארת שלדעת ת"ק באופן ששחט חולין לשם עולה או שלמים או תודה שחיטתו פסולה משום שקרבנות אלו באים בנדר ונדבה ויש חשש שהרואה יאמר שהקדיש את הבהמה, וכן באופן ששחט את הבהמה לשם פסח שחיטתו פסולה משום שיש חשש שהרואה יאמר שהקדיש את הבהמה לפסח ולאחר מכן שחטו בשרא ימות השנה שדינו כשלמים, וכן באופן ששחט לשם אשם תלוי לדעת רבי אליעזר [כריתות כה א] שאדם יכול להתנדב בכל יום יש חשש שהרואה יאמר שהקדיש את הבהמה, וכן באופן ששחט לשם עולת נזיר יש חשש שהרואה יאמר שקיבל על עצמו נזירות בצינעא ולאחר מכן הקדיש את הבהמה.

הגמ' מוסיפה שלדעת ת"ק באופן שאמר 'בהמה זו לחטאת' השחיטה כשרה משום שאי אפשר להקדיש חטאת בנדר ונדבה, ובאופן שאמר 'בהמה זו לחטאתי' וידוע שהוא מחויב חטאת שחיטתו פסולה משום שיש חשש שיאמרו שהקדיש בהמה זו לחטאת עבור החטא שעבר עליו, אבל באופן שלא ידוע שמחויב חטאת שחיטתו כשרה (ורש"י מוסיף שאדם שחייב חטאת יש קול שהתחייב קרבן כיון שאדם שעבר בשוגג לא מסתיר זאת כדי שיתבייש ויתכפר לו). וכן באופן שאמר 'בהמה זו תמורה' השחיטה כשרה משום שאי אפשר להקדיש תמורה בנדר ונדבה, ובאופן שאמר 'בהמה זו תמורת זבחי' ויש לו קרבן בביתו שחיטתו פסולה משום שיש חשש יאמרו שעשה בהמה זו תמורה ושחטה בחוץ אבל באופן שאין לו קרבן בתוך ביתו שחיטתו כשרה, (ותוס' מבארים שלא חוששים שיש לו קרבן בתוך ביתו ולא ידוע על כך משום שהדרך להודיע שיש לו קרבן בביתו כדי שלא יבוא למעול בקרבן).

רש"י מבאר שלדעת ת"ק באופן שאמר 'בהמה זו לקרבן יולדת' השחיטה כשרה משום שאי אפשר להביא קרבן יולדת בנדר ונדבה, ואפילו באופן שאמר 'בהמה זו לקרבן יולדת של אשתי' וידוע שיש לו אשה השחיטה כשרה ולא חוששים שיאמרו שאשתו ילדה והקדיש את הקרבן משום שאם אשתו היה יולדת היה לכך קול, אמנם תוס' סוברים שבאופן שידוע שיש לו אשה השחיטה פסולה משום שחוששים שאשתו הפילה ואין לכך קול, ורק באופן שלא ידוע שיש לו אשה שחיטתו כשרה, ולא חוששים שהרואה יאמר שיש לו אשה ואשתו ילדה.

הגמ' מביאה שרבי ינאי סובר שדברי ת"ק נאמרו באופן ששחט בהמה שאין בה מום אבל באופן ששחט בהמה שהיא בעלת מום השחיטה כשרה כיון שאין חשש שהרואה יאמר שהקדיש את הבהמה, אמנם רבי יוחנן סובר שדברי ת"ק נאמרו גם באופן ששחט בהמה בעלת מום משום שלפעמים יכול להסתיר את המום והרואה לא ידע שיש מום בבהמה ויאמר שהקדיש את הבהמה.

³ נחלקו התנאים בשיעור הזמן שבהמה טריפה יכולה לחיות שיש מ"ד שלא יכולה לחיות שלשים יום ויש מ"ד שלא יכולה לחיות שנים עשר חודש (וכן סובר התנא של המשנה בסוגייתנו) ויש מ"ד שיכולה לחיות שנים ושלש שנים, ובדברי הגמ' מבואר שהמקור שטריפה אינה חיה דכתיב 'וזאת החיה אשר תאכלו' ודורשים שמוותר לאכול בהמה שעומדת חיות לעולם ואסור לאכול בהמה טריפה שאינה יכולה לחיות שלשים יום או שאינה יכולה לחיות שנים עשר חדש,

- א. נקובה (נקב מפולש אפילו בשיעור כל שהוא) - א. ניקב קרום של מוח. ב. ניקב הלב. ג. ניקבה הריאה. ד. ניקבה הקבה. ה. ניקבה המרה (לרבי יוסי ברבי יהודה אבל לחכמים אינה טריפה). ו. ניקבו הדקין. ז. הכרס הפנימית שניקבה. ח. המסס או בית הכוסות שניקבו. ט. ניקב הטחול בחלקו העליון העבה (לרבא, אמנם לחייה בר רב אינו טריפה)⁷.
- ב. פסוקה - א. נפסק רוב הקנה. ב. נפסק חוט השדרה.
- ג. נטולה - א. ניטל הלב. ב. ניטל הריאה. ג. ניטלו הדקין. ד. ניטל המרה. ה. ניטל הכבד. ו. נקלף העור (לחכמים, אמנם לרבי מאיר אינה טריפה). ז. ראש עצם הירך שיצא ממקומו⁸.
- ד. חסורה - א. ריאה שנחסרה. ב. נחתכו רגליה מהארכובה ולמעלה (לרבי ישמעאל ולחכמים, אבל לרבי שמעון בן אלעזר אינה טריפה). ג. נחסרו חוליות בשדרה⁹.
- ה. קרועה - א. נקרע הכרס החיצונה. ב. נקרע רוב הבשר החופה את הכרס¹⁰.
- ו. דרוסה - בהמה שנדרסה על ידי בעל חי טורף.
- ז. נפולה - בהמה שנפלה מן הגג.
- ח. שבורה - א. נשברו רוב צלעותיה. ב. נדלדלו רוב הקנה והוושט. ג. נעקר צלע ממקומה. ד. רוב הגולגלת נשברה¹¹.
- דלקת בכליה - לרכיש בר פפא נחשבת טריפה ולעולא אינה נחשבת טריפה¹².

הערות

והמקור שטריפה חיה דכתיב 'בין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל' ודורשים שהכוונה לטריפות וכיון שהתורה קראה להם בלשון 'חיה' לומדים שטריפה יכולה לחיות יותר משנים עשר חודש.

יג המושנה מבארת שלדעת ת"ק באופן שניקב הקרום שעל הריאה נחשבת טריפה, ולדעת רבי שמעון לא נחשבת טריפה ורק באופן שניקב הבשר של הריאה נחשבת טריפה, ורש"י מוסיף שבאופן שיש שינוי מראה בריאה נחשבת טריפה משום שעומדת להנקב.

המושנה מבארת שהדין שבהמה שניקב המסס או בית הכוסות שניקבו נחשבת טריפה נאמר באופן שהנקב ניכר מבחוץ, אבל באופן שניקבו והנקב אינו ניכר בחוץ (אלא הנקב עובר מהמסס לבית הכוסות) לא נחשבת טריפה.

יד בדברי הגמ' מבואר שבהמה ניטל הטחול לא נחשבת טריפה.

טו הברייתא מבארת שרבי שמעון בן אלעזר סובר שבהמה שנחתכו רגליה מהארכובה ולמעלה אינה טריפה משום שאפשר לצרוב את מקום החתך בכלי מלובן ועל ידי כך הבהמה תוכל להמשיך ולחיות, ומבואר מדבריו שסובר שטריפה אינה חיה ולכן טריפה זו שיכולה לחיות לא נחשבת טריפה.

הגמ' מבארת שלדעת בית שמאי באופן שנחסרו שתי חוליות מהשדרה נחשבת טריפה, ולדעת בית הלל גם באופן שנחסרה חוליה אחת מהשדרה נחשבת טריפה.

רש"י מוסיף שריאה שהתחלפו האונות שלה נחשבת טריפה משום שחסרה במקומה, וכן בהמה שהתחלפו שני הקורמים של הוושט נחשבת טריפה משום שחסרו במקומם.

טז המושנה מבארת שלדעת ת"ק בין בבהמה גדולה ובין בבהמה קטנה שיעור הקריעה הוא רוב, ולדעת רבי יהודה בבהמה גדולה שיעור הקריעה הוא טפח ובהמה קטנה שיעור הקריעה הוא רוב הכרס.

יז רש"י מבאר שהכוונה נדלדלו רוב הקנה והוושט שנעקרו רוב הקנה והוושט מחיבורם ללחי, ותוס' מבארים שהכוונה שנדלדלו רוב החיבור של הקנה והוושט זה לזה.

יח רש"י מבאר שלמרות שנחלקו האמוראים באופן שיש דלקת בכליה לכו"ע באופן שיש נקב בכליה אינה נחשבת טריפה.